

rätt för aktiebolag till avdrag för utdelning dels i vissa fall s k kedjebeskattnings av aktiebolags och ekonomisk förenings utdelningsinkomster. De nya reglerna skola första gången tillämpas vid 1963 års taxering. Den intresserade hänvisas till Skattenytt årg. 1960, s 125 ff, där en redogörelse lämnats för det till grund för förslaget liggande sakkunnigbetänkandet.

2. Lagen den 17 mars 1961 (nr 42) om ändrad lydelse av 19 § och 32 § 2 mom. kommunalskattelagen. De nya reglerna, som innebära upphävande av hittills gällande skattefrihet för ersättning för förlorad arbetsförtjänst om ersättningen erhållits på grund av en av skadevällare tagen ansvarighetsförsäkring, skola tillämpas från och med 1963 års taxering.

3. Förordningen den 12 maj 1961 (nr 101) om antalet ortsgupper vid skattegrupperingen, som innebär borttagande av ortsgrupp II, var avsedd att tillämpas från och med 1963 års taxering. Genom det i prop. nr 188 till 1961 års höstriksdag framlagda s k skattepaketet, som bl a innebär totalt slopande av ortsgupperingen vid beskattningen, upphäves emellertid SFS 1961:101. Skattepaketets regler om slopande av ortsgupperingen, ändrade skatteskalor m m skola emellertid icke i något avseende tillämpas förrän vid 1963 års taxering. Skattebortfallet genom ändringarna finansieras emellertid genom höjning från och med den 1 januari 1962 av den allmänna varuskatten och skatterna på motordrivmedel. Se härom följande artikel av förste byråsekreteraren H. G. Lundin.

*

Slutligen må framhållas att till taxeringsmyndigheternas tjänst en ny upplaga av Skatte- och Taxeringsförfattningarna avses utkomma till 1962 års taxeringsarbete.

Nyheter beträffande den allmänna varuskatten

av förste byråsekreteraren H. G. Lundin

Vissa betydelsefulla ändringar på beskattningens område har trätt i kraft den 1 januari 1962 i enlighet med riksdagens beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 188/1961. Totalt sett innebär dessa ändringar en förskjutning från direkt till indirekt beskattning genom sänkningar av den statliga inkomstskatten och höjningar av den allmänna varuskatten och skatterna på motordrivmedel.

Sänkningarna i vad gäller den statliga inkomstskatten har åstadkommit genom att ett för hela riket enhetligt ortsavdrag om 4.500 kronor för gifta (tidigare 3.680—4.000 kronor) och 2.250 kronor för ogifta (tidigare 1.840—2.000 kronor) kommer att tillämpas. Denna reform gäller även de kommunala ortsavdragen. Vidare sänkes statsskatten genom nya skatteskalor på så sätt att det proportionella skiktet höjes upp till en inkomst av 20.000 kronor för gifta och 10.000 kronor för ogifta samt att tudelningsgränsen vid sambeskattnings höjes från 16.500 till 24.500 kronors inkomst. Skyldighet att erlagga folkpensionsavgift och avgift för sjukvårdsförsäkring bortfaller för taxerade inkomster upp till 2.400 kronor (tidigare 1.200 kronor). Härtill kommer att kommunerna avses skola erhålla full kompensation för det skattebortfall, som uppkommer genom höjningen av ortsavdragen, vilken åtgärd därför icke behöver inverka på den kommunala utdebitering-

en samt att bidragen till skattetyngda kommuner skall ökas. Slutligen höjes barnbidragen med 100 kronor till 550 kronor per år enligt särskilt riksdagsbeslut på grundval av härom framlagt förslag i proposition nr 190/1961.

För att i någon mån täcka statens inkomstbortfall genom de nu antydda förändringarna har fr o m den 1 januari 1962 vidtagits höjning av bensinskatten med fem öre per liter, av brännoljeskatten med fyra öre per liter — den senare i samband med en teknisk omläggning av skatten — och en höjning av skattesatsen för den allmänna varuskatten från fyra till sex procent.

I det följande kommer att något beröras de aktuella ändringarna i förordningen om allmän varuskatt. Den nya förordningen utkom av trycket den 22 december 1961 och har erhållit nr 625/1961.

Av särskilt intresse inför en skattehöjning är givetvis de bestämmelser, som reglerar beskattningen under en övergång från den lägre till den högre skattesatsen. Förordningen träder i kraft den 1 januari 1962, vilket i princip innebär att alla vederlag för skattepliktig vara eller tjänsteprestation, som inflyter till den skattskyldige nämnda dag eller senare, skall träffa av den förhöjda skatten. I varuskatteförordningens ursprungliga lydelse hade intagits ikraftträdandebestämmelser, enligt vilka förordningen skulle äga tillämpning i fråga om tillhandahållande av vara eller tjänsteprestation som skett före den 1 december 1959 eller varom före den 16 oktober 1959 slutits skriftligt avtal, däri vederlaget blivit till beloppet fastställt. Liknande bestämmelser har intagits i punkt 1 första stycket i övergångsbestämmelserna till den nya förordningen. Denna äger sålunda icke till-

lämpning i fråga om tillhandahållande som skett före den 1 december 1961 eller varom före den 2 november 1961 slutits skriftligt avtal däri vederlaget blivit till beloppet fastställt. Frånsett ”stickdagarna” är formuleringarna till båda övergångsbestämmelserna i huvudsak likalydande, vilket innebär att dessa bestämmelser nu skall tolkas på samma sätt som vid den ursprungliga förordningens ikraftträdande. Riksskattenämnden har också den 16 december 1961 meddelat anvisningar till ledning för beskattningsmyndigheterna i detta hänseende och därvid hänvisat till vad som uttalats i nämndens anvisningar den 17 december 1959 och den 19 januari 1960. Den nya anvisningen finnes intagen i Meddelanden från Riksskattenämnden i detta nummer av Skattenytt. Med ett undantag, varom mera nedan, har den nya förordningen icke inneburit rubbning i de ursprungliga övergångsbestämmelserna. Har sålunda skattefrihet förelegat på grund av att en vara eller en tjänsteprestation tillhandahållits före den 1 december 1959 eller på grund av att avtal därom slutits före den 16 oktober 1959, föreligger alltså jämt skattefrihet för inflytande vederlag.

Ett undantag från den nu angivna huvudregeln har gjorts i andra stycket av punkten 1 i övergångsbestämmelserna. Enligt detta stadgande kommer varuskatteförordningen i dess nya lydelse efter hand att äga tillämpning i fråga om tillhandahållande av skattepliktig tjänsteprestation jämväl i fall där skriftligt avtal med till beloppet fastställt vederlag slutits före den 2 november 1961 — och därmed även före den 16 oktober 1959. Skatt skall därvid utgå med sex procent fr o m den dag — dock ej före utgången av år 1961 — då avtalet med iakttagande av gällande uppsägningsvillkor skolat upp-

höra att gälla om det uppsagts den 1 december 1961. Med detta stadgande har avsetts att under beskattningen inlemma jämväl de uthyrnings- och underhållsavtal, som eljest enligt de ursprungliga övergångsbestämmelserna skulle undgått att träffas av skatten. (Jfr riksskattenämndens anvisning den 22 september 1961, intagen i meddelande nr 5/1961 p. 2).

Avser ett skriftligt avtal däremot en viss bestämd tjänsteprestation, exempelvis förfärdigande på beställning eller ett bestämt reparationsarbete med avseende på viss vara, är dock tjänsteprestationen skattefri om avtalet slutits före den 16 oktober 1959 och vederlaget blivit till beloppet fastställt samt under förutsättning tillika att någon ändring i avtalet icke vidtagits under mellantiden. Har dylikt avtal slutits under tiden 16 oktober 1959 — 1 november 1961 träffas vederlaget av skatt efter fyra procent.

Jämlikt 12 § 3 mom. förordningen om allmän varuskatt inträder skattskyldigheten när vederlag för skattepliktig vara inflyter kontant eller eljest kommer den skattskyldige till godo. Detta innebär att skattskyldig som redovisar allmän varuskatt efter kontantprincipen — med de undantag som angivits i övergångsbestämmelserna — har att redovisa skatt efter sex procent å alla de vederlag som inflyter den 1 januari 1961 eller senare. För tidigare erhållna vederlag utgår skatt efter fyra procent. Frågan om tidpunkten för skattskyldighetens inträde har i ett par fall varit föremål för riksskattenämndens bedömning. Betalning över postgiro har därvid ansetts verkställd då beloppet krediterats betalningsmottagarens postgiro-konto; betalning över bankgiro har ansetts fullgjord då betalningsmottagaren tillkommande medel funnits disponibla för

honom i hans bank. Ställande av säkerhet har icke ansetts utgöra betalning.

Riksskattenämnden har utarbetat en ny broschyr, innehållande upplysningar angående den allmänna varuskatten med anvisningar angående avgivande av deklaration för preliminär sådan skatt. Häri har behandlas bl a frågan angående förfarandet då den skattskyldige har att i samma deklaration redovisa dels omsättning som skall beskattas efter fyra procent och dels omsättning som skall beskattas efter sex procent. Förfarandet innebär i korthet att den sammanlagda omsättningen redovisas, varefter ett särskilt avdrag göres motsvarande en tredjedel av den omsättning som på grund av övergångsbestämmelserna skall beskattas efter allenast fyra procent. På den sålunda framräknade skattepliktiga omsättningen erlägges skatt med sex procent. Till belysning härav må följande exempel anföras.

För leveranser verkställda före den 1 december 1961 har under 1962 kontant influtit 3.000 kronor. Skatt härför skall utgå med fyra procent eller 120 kronor. I deklarationen för den period, varunder vederlaget influtit upptages under A 1 (vid nettometoden under A 3) hela beloppet 3.000 kronor. Under B 5 avdrages en tredjedel härav eller 1.000 kronor. Den skattepliktiga omsättningen utgör då 2.000 kronor, å vilket belopp skatt efter sex procent uppgår till 120 kronor.

Har vederbörande länsstyrelse lämnat medgivande jämlikt 16 § varuskatteförordningen att den skattskyldige i sin skattepliktiga omsättning får inräkna uppkomna fordringar enligt bokföringsmässiga grunder, inträder skattskyldigheten då fordringen uppkommer. I konsekvens härmed har den skattskyldige att, förutom

kontantförsäljning under november—december månader 1961, i sin januariredovisning 1962 upptaga jämväl nämnda månaders kreditförsäljning. Eftersom denna försäljning skall inräknas i 1961 års skattepliktiga omsättning, utgår skatt efter fyra procent oavsett när betalning inflyter.

Vidare har genom den nya förordningens vidtagits en teknisk ändring i kostnadsersättningsreglerna. De skattskyldiga ägde enligt den tidigare gällande ordningen tillgodoföra sig kostnadsersättning såsom ett avdrag vid erläggande av preliminär allmän varuskatt. Enligt den nya förordningen kommer ersättningen att gottskrivas dem i samband med debitering av den slutliga allmänna varuskatten och upptagas såsom en särskild post på slutdebetsedeln. Kostnadsersättningen kommer därvid den skattskyldige till godo antingen som överskjutande allmän varuskatt eller som minskad kvarstående sådan skatt. Ersättningen utgår i förhållande till den i avgivna deklarationer för preliminär allmän varuskatt redovisade skattepliktiga omsättningen för året — i förekommande fall den enligt 18 § reducerade skattepliktiga omsättningen. Jämväl denna ändring träder i kraft den 1 januari 1962, vilket innebär att avdrag för kostnadsersättning icke får göras i deklaration avseende tid efter utgången av år 1961. De tidigare gällande reglerna skall dock alltjämt äga tillämpning vid 1962 års taxering till allmän varuskatt såvitt gäller beräkningen av kostnadsersättningens storlek.

Den som under 1962 taxeras till allmän

varuskatt för räkenskapsår som utgått efter den 31 december 1961, skall i samband med den slutliga debiteringen ex officio tillgodoföras kostnadsersättning enligt de gamla reglerna för tiden 1 januari 1962 till räkenskapsårets utgång.

Särskilda bestämmelser har utfärdats för de fall att redovisningsperiod eller räkenskapsår omfattar tid såväl före som efter den nya förordningens ikraftträdande. Enligt dessa skall särskild deklaration avges dels för den del av redovisningsperioden som avser tid före utgången av år 1961 och dels för återstoden av redovisningsperioden. Vid taxering till allmän varuskatt skall skattepliktig omsättning anges särskilt för tid före utgången av år 1961 och särskilt för tid därefter. Härvid skall med tillämpning av 28 § andra stycket varuskatteförordningen den taxerade skattepliktiga omsättningen i båda fallen avrundas nedåt till jämnt hundratal kronor.

Härutöver må tilläggas att kvarstående allmän varuskatt, som eljest skolat förfalla till betalning den 18 januari 1962 jämlikt kungörelsen den 2 november 1961 (nr 510), skall erläggas senast den 19 mars 1962. Översändande till skattskyldig av debetsedel å sådan skatt må enligt samma kungörelse anstå till den 15 februari 1962. I detta sammanhang må tilläggas att den ändringen nu vidtagits i 53 § varuskatteförordningen, att debetsedel å slutlig allmän varuskatt skall tillställas samtliga skattskyldiga.